

TANTÁRGYI TEMATIKA

BTOSVM4N10 A magyar nyelv és irodalom tanításának módszertana szem.

Tantárgy neve: A magyar nyelv és irodalom tanításának módszertana	Tantárgy Neptun kódja(i): BTOSVM4N10 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kertész Noémi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Kertész Noémi adjunktus	
Tantárgyi egység: A magyar nyelv és irodalom tanításának módszertana szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTOSVM4N10 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1T, 2T (A szak kerestféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak őszi, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 3	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A kurzus célja a hallgatók felkészítése a tanári pályára. A tantervi követelmények elsajátítása, a korszerű nyelvi és irodalmi nevelés feladatainak (oktatási alapidokumentumok) megismertetése, különböző tanítási módszerek és technikák gyakoroltatása áll a középpontban. A mikrotamítások elemzése mellett hangsúlyt kap a nyelv képességek (szöveg-értelmezés és -alkotás) és a nyelvi (grammatikai, szövegtani, stilisztikai) tudatosság fejlesztésének módszertana. Ezen túl a tanárjelöltek vers-, próza-, és drámaelemző gyakorlatokat tartanak, megtanulják, hogyan fejleszthetik majd növendékeik szóbeli és írásbeli kifejezőképességét.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató jöjjön tisztába a magyar nyelv és irodalom oktatásának jogszabályi kereteivel és a módszertani lehetőségek tárházával. <i>képesség:</i> A hallgató váljon képessé arra, hogy a módszertan kínálta változatos eszközök és lehetőségek között válogatva, az adott oktatási célnak megfelelő megközelítést válasszon. <i>attitűd:</i> A hallgató legyen nyitott, mind a szaktudomány, mind az oktatástudomány kínálta lehetőségekre. <i>autonómia és felelősség:</i> A hallgató arra készüljön fel, hogy a különböző jellegű szaktudományok kínálta megközelítések segítségével saját álláspontot és pedagógiai eljárást alakítson ki, és erre az önállóságra nevelje tanítványait is.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Az anyanyelv-pedagógia alapfogalmai 2. Az irodalompedagógia alapfogalmai 3. A magyar nyelv- és irodalomtanítás a Nemzeti Alaptantervben – elvek, célok, tartalom 	

4. A tanítási-tanulási folyamat alkotóelemei, szervezési formái, módszerei és gyakorlattípusai.
5. A mikrotanítások elemzése
6. A kommunikáció tanítása és a kommunikációs készség fejlesztése
7. A nyelvi tudásszint ellenőrzése és értékelése.
8. Az íráskészség fejlesztése az irodalomtanításban
9. Olvasási szokások felmérése, alakítása az iskolában
10. Internet és prezentáció az irodalomórán
11. Verselemzés, versértelmezés
12. Prózaelemzés, prózaértelmezés
14. Drámaelemzés, drámapedagógia, színházlátogatás

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Nemzeti Alaptanterv _ Magyar nyelv és irodalom

[http://dokumentumtar.ofi.hu/index_NAT magyar nyelv es irodalom.html](http://dokumentumtar.ofi.hu/index_NAT_magyar nyelv es irodalom.html)

Kerettantervek _ Magyar nyelv és irodalom <http://kerettanterv.ofi.hu/>

TOLCSVAI NAGY Gábor, *A szöveg értelemszerkezete és a stílusstruktúra = Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején, XIV. anyanyelv-oktatási napok*, szerk. RAISZ Rózsa, ZIMÁNYI Árpád, Bp., 2002 (MNYTK, 216), 209–218.

ANTALNÉ SZABÓ Ágnes, KUGLER Nóra, RAÁTZ Judit, *Anyanyelvi tantárgy-pedagógiai témavázlatok*, 2004. Tankönyvek, tankönyvcsaládok, Bp., 1998 (MNYTK, 212), 677–738.

A magyar nyelvi tankönyvek és a kerettanterv, Bp., 2002 (MNYTK, 216), 329–355.

ADAMIKNÉ JÁSZÓ Anna, *Az integrált magyar nyelvi és irodalmi program*, Nyr, 1998/3, 284–291.

SIPOS Lajos (szerk.), *Irodalomtanítás az ezredfordulón*, Pauz-Westermann Könyvkiadó, Celldömölk, 1998.

Jerome MCGANN, „Reading Fiction/Teaching Fiction”: A Pedagogical Experiment (2001), <https://muse.jhu.edu/article/26327/pdf>

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő

beosztásban:

MAGASSY László, *A fogalmazás tanításának elvei és módszerei*, Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

HORVÁTH Zsuzsanna, *A szövegértés mint koherenciaképző a tanításban és a tanulásban*, <http://www.oki.hu/cikk.php?kod=testveri-Horvath-szovegertes.html#kapcs>

ANTALNÉ SZABÓ Ágnes, *A grammatikatanítás pedagógiája = Feladatok és módszerek az anyanyelvi nevelésben a XXI. század elején*, XIV. anyanyelv-oktatási napok, szerk. RAISZ Rózsa, ZIMÁNYI Árpád, Bp., 2002 (MNyTK, 216), 148–152.

ADAMIK Tamás, *A retorika történetének tanulságai a mai iskola számára = A szöveg szerkesztése, megértése, kidolgozása és megszólaltatása*, szerk. SZENDE Aladár, Bp., 1993 (MNyTK, 196), 63–69.

GRÉTSY László, *Nyelvi kreativitás, játékoság az anyanyelvi órán*, *Magyartanítás*, 2000/5, 17–23.

ZSOLNAI József, *A tanulás tervezése és irányítása*, Tankönyvkiadó, Budapest, 1987.

CSERJÉS Katalin, *Gondolatok az irodalom tanításáról és a műelemzés lehetőségeiről a középiskolában*, JATE Kiadó, Szeged, 1990.

PETHÖNÉ NAGY Csilla, *Módszertani kézikönyv: Befogadásközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás a gimnáziumok és szakközépiskolák 9-12. évfolyamában*, Korona Kiadó, Budapest, 2005.

Elaine SHOWALTER, *Teaching Literature*, Oxford, Blackwell, 2005.